

POSTANOWIENIE

Dnia 6 lutego 2020 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Karol Weitz

w sprawie z wniosku R. K.
przy uczestnictwie Z. P.
o zniesienie współwłasności,
na posiedzeniu niejawnym w Izbie Cywilnej
w dniu 6 lutego 2020 r.,
na skutek skargi kasacyjnej wnioskodawcy
od postanowienia Sądu Okręgowego w Z.
z dnia 14 marca 2019 r., sygn. akt I Ca (...),

- 1. odmawia przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania;**
- 2. oddala wniosek uczestniczki postępowania o zasądzenie na jej rzecz od wnioskodawcy zwrotu kosztów postępowania kasacyjnego.**

UZASADNIENIE

Zgodnie z art. 398⁹ § 1 k.p.c., Sąd Najwyższy przyjmuje skargę kasacyjną do rozpoznania, jeżeli w sprawie występuje istotne zagadnienie prawne, istnieje potrzeba wykładni przepisów prawnych budzących poważne wątpliwości lub wywołujących rozbieżności w orzecznictwie sądów, zachodzi nieważność postępowania lub skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona.

Cel wymagania przewidzianego w art. 398⁴ § 2 k.p.c. może być wobec tego osiągnięty tylko przez powołanie i uzasadnienie istnienia przesłanek o charakterze publicznoprawnym, które będą mogły stanowić podstawę oceny

skargi kasacyjnej pod kątem przyjęcia jej do rozpoznania. Na tych jedynie przesłankach Sąd Najwyższy może oprzeć rozstrzygnięcie w kwestii przyjęcia bądź odmowy przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania.

W niniejszej sprawie nie zachodzą przesłanki przyjęcia do rozpoznania skargi kasacyjnej od postanowienia Sądu Okręgowego w Z. z dnia 14 marca 2019 r. Wnosząc o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania skarżący powołał się na oczywistą zasadność skargi kasacyjnej oraz na istnienie potrzeby wykładni art. 193 § 1 i 2¹ w związku z art. 13 § 2 k.p.c. jako przepisu prawnego budzącego poważne wątpliwości w kwestii, czy po złożeniu przez uczestnika postępowania o zniesienie współwłasności na piśmie wniosku co do sposobu tego zniesienia sąd jest takim wnioskiem związany, jeśli uczestnik nie dokona jego zmiany w tej samej formie.

W judykaturze Sądu Najwyższego zostało wyjaśnione, że przesłanka oczywistej zasadności skargi kasacyjnej oznacza, iż dla przeciętnego prawnika podstawy wskazane w skardze *prima facie* zasługują na uwzględnienie. Sytuacja taka w szczególności istnieje wtedy, gdy bez wątpienia wystąpiły uchybienia, na które powołuje się skarżący, lub gdy jest pewne, że miały one wpływ na treść zaskarżonego orzeczenia albo podniesione zarzuty oczywiście uzasadniają wniesiony środek zaskarżenia. Pamiętać przy tym trzeba, że oczywiste jest to, co jest widoczne bez potrzeby głębszej analizy, czy przeprowadzenia dłuższych badań lub dociekań. Skarżący musi zatem wykazać, że wyrok zapadł z oczywistym, rażącym naruszeniem przepisów prawa lub podstawowych zasad obowiązujących w praworządnym państwie, widocznym na pierwszy rzut oka, bez konieczności przeprowadzenia bardziej szczegółowej analizy (por. postanowienia Sądu Najwyższego z dnia 18 czerwca 2008 r., III CSK 110/08, nie publ., z dnia 18 września 2012 r., II CSK 179/12, nie publ. i z dnia 13 marca 2017 r., I CSK 596/16, nie publ.). Powołując się na oczywistą zasadność skargi kasacyjnej należy wykazać, że popełnione przy ferowaniu zaskarżonego orzeczenia uchybienia w zakresie stosowania prawa miały charakter kwalifikowany i nie podlegały różnym ocenom, były więc dostrzegalne w sposób oczywisty dla przeciętnego prawnika (por. m.in. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 12 grudnia 2000, V CKN 1780/00, OSNC 2001, nr 3, poz. 52, postanowienie

Sądu Najwyższego z dnia z 22 marca 2001 r., V CZ 131/00, OSNC 2001, nr 10, poz. 156).

Bliższa analiza uzasadnienia wniosku o przyjęcie do rozpoznania skargi kasacyjnej nie pozwala przyjąć, by była ona – w powyższym rozumieniu – oczywiście uzasadniona. Skarżący nie wykazał, że zastosowanie art. 328 § 2 k.p.c., którego naruszenie w jego ocenie ma skutkować oczywistą zasadnością skargi, było do tego stopnia wadliwe, iż należałoby uznać, że zaskarżone postanowienie jest oczywiście nieprawidłowe. Ponadto zarzut naruszenia art. 328 § 2 k.p.c. skarżący sformułował wadliwie, gdyż nie powiązał go z właściwym przepisem o postępowaniu przed sądem drugiej instancji (art. 391 § 1 k.p.c.). Powoduje to, że zarzut ten nie mógłby odnieść żadnego skutku (por. m.in. wyroki Sądu Najwyższego z dnia 22 stycznia 2015 r., III CSK 153/14, OSNC 2016, Nr 1, poz. 14, i z dnia 2 lutego 2018 r., II CSK 287/17, nie publ.).

Potrzeba wykładni przepisów prawa budzących wątpliwości i wywołujących rozbieżności w orzecznictwie (art. 398⁹ § 1 pkt 2 k.p.c.) zgodnie z utrwalonym poglądem judykatury, oznacza z kolei sytuację, w której w sprawie występuje kwestia o niejasnym charakterze, będąca źródłem istotnych wątpliwości lub różnic zdań w orzecznictwie, mająca znaczenie dla oceny dochodzonego roszczenia (tak Sąd Najwyższy w postanowieniach: z dnia 26 czerwca 2015 r., III CSK 77/15, nie publ. oraz z dnia 20 listopada 2015 r., III CSK 269/15, nie publ.).

Twierdzenia skarżącego nie wystarczają do wykazania, by w sprawie doszło do ziszczenia się przesłanki wskazanej w art. 398⁹ § 1 pkt 2) k.p.c. W skardze wyrażono wątpliwość co do tego, czy sąd jest związany wnioskiem co do sposobu zniesienia współwłasności rzeczy w sytuacji, w której uczestnik postępowania dokonuje zmian wniosku bez zachowania formy pisemnej.

Sprawa działowa stanowi jedną całość w tym sensie, że wszystkie dyspozycje orzeczenia działowego są wzajemnie zależne i wzajemnie uwarunkowane. Postępowanie takie ma na celu wyjście z mogącego rodzić spory stanu wspólności z zapewnieniem każdemu z współuprawnionych możliwie korzystnych dla niego warunków rozwiązania węzła wspólności. Zarówno w judykaturze, jak również w piśmiennictwie przyjęty i ugruntowany jest pogląd, że

sąd nie jest związany wnioskiem uczestników postępowania co do sposobu podziału majątku wspólnego małżonków, działu spadku i zniesienia współwłasności, zaś dokonanie wyboru optymalnego rozstrzygnięcia wymaga uwzględnienia okoliczności konkretnej sprawy. Przyjmuje się jednolicie i konsekwentnie, że przy rozstrzygnięciach dotyczących dzielonego majątku decydujące znaczenie mają nie tylko formułowane żądania, lecz także okoliczności i dowody istniejące w chwili podziału (por. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 7 listopada 1964 r., III CR 294/64, OSNCP 1965, nr 7-8, poz. 130; postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 27 sierpnia 1979 r., III CRN 137/79, OSNCP 1980, nr 2, poz. 33; postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 6 lutego 2008 r., II CSK 419/07, nie publ.; postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 18 listopada 2016 r., I CSK 85/16, nie publ.). Skoro sąd nie jest związany żądaniem dotyczącym sposobu zniesienia współwłasności, to kwestia dochowania formy zmiany takiego żądania, które zostało wcześniej zgłoszone, przykładowo we wniosku o wszczęcie postępowania, jest bezprzedmiotowa.

Z tych względów należało odmówić przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania (art. 398⁹ § 2 w związku z art. 13 § 2 k.p.c.).

Według Sądu Najwyższego w sprawie nie zachodziły podstawy do odstąpienia od zasady wyrażonej w art. 520 § 1 k.p.c., wobec czego wniosek uczestniczki postępowania o zasądzenie na jej rzecz kosztów postępowania kasacyjnego od skarżącego został oddalony (por. postanowienie z dnia 9 grudnia 1999 r., III CKN 497/98, OSNC 2000, nr 6, poz. 116).

aj